

**บุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ตามมาตรา 111 (8)
ของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ตอนจบ)**

ยอดชาย วิถีพานิช
วิทยากรชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานบริการวิชาการ 1 สำนักวิชาการ

ในบทความฉบับก่อนผู้เขียนได้กล่าวถึงสภาพปัญหาการทุจริตในทางการเมือง จนนำมาซึ่งการกำหนดลักษณะต้องห้ามในการสมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา 111 (8) ของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ร่างแรก) ตลอดจนแนวคิดด้านนิติรัฐที่นำมาประกอบเพื่อให้มองภาพชัดเจนยิ่งขึ้น ในฉบับนี้จะได้นำความคิดเห็นของนักวิชาการและบุคคลที่เกี่ยวข้องมานำเสนอ ดังต่อไปนี้

ความคิดเห็นของนักวิชาการและบุคคลที่เกี่ยวข้อง

นายบุญจง วงศ์ไตรรัตน์ (2557) กล่าวว่า แนวทางแก้ปัญหาข้อเสียดังกล่าวต้องออกกฎหมายให้มีความรุนแรงสูงสุด เช่น หากพรรคการเมืองปล่อยให้สมาชิกมีการซื้อเสียงและถูกจับได้ต้องยุบพรรคการเมือง และกรรมการบริหารพรรคก็ควรถูกตัดสิทธิ์ทางการเมืองตลอดชีวิต ขณะที่นักการเมืองที่เป็นตัวการกระทำผิดนอกจากถูกตัดสิทธิ์ทางการเมืองตลอดชีวิตแล้ว ก็ควรมีโทษทางอาญา อาทิ จำคุกตลอดชีวิต หรือประหารชีวิต ส่วนประชาชน หากยอมให้ขายเสียง ก็ต้องมีความผิดทางอาญา โดยมีโทษหนักจำคุกตลอดชีวิต หรือประหารชีวิตด้วยเช่นกัน ทั้งนี้ เพื่อแก้ปัญหาการซื้อสิทธิขายเสียงให้หมดไปจากประเทศ

สมชัย ศรีสุทธิยากร (2557) มีความเห็นว่า ข้อเสนอที่ยังไม่สามารถป้องกันเครือข่าย หรือตัวแทนนักการเมืองที่ถูกตัดสิทธิ์แล้วได้ สิ่งที่ทำได้คือการตัดไฟแต่ต้นลมด้วยการให้ใบเหลือง และใบแดง แก่ผู้เลือกตั้งก่อนการประกาศผลเลือกตั้ง เมื่อย้อนดูสถิติที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง เคยให้ใบเหลือง หรือสั่งเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่ หลังประกาศผลเลือกตั้ง ระหว่าง พ.ศ. 2553 ถึง พ.ศ. 2555 ในข้อกล่าวหาทุจริตเลือกตั้งด้วยการซื้อเสียง พบว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งแจกใบเหลือง พรรคประชาธิปัตย์ 2 ราย แต่ศาลฎีกาแผนกคดีเลือกตั้ง ยกทั้ง 2 คำร้อง ขณะที่พรรคภูมิใจไทย ถูกแจกใบเหลืองมากที่สุด 3 ราย แต่ศาลฎีกาไม่ยื่นตามคณะกรรมการการเลือกตั้งใน 2 คำร้อง

ส่วนยาแรงอย่างการตัดสิทธิ์เลือกตั้ง 5 ปี ด้วยการให้ใบแดง พบว่า พรรคภูมิใจไทยถูกใบแดงมากที่สุด 4 ใบ โดยศาลฎีกายื่นตามคณะกรรมการการเลือกตั้งเพียง 2 ใบแดง ขณะที่พรรคเพื่อไทยและพรรคประชาธิปัตย์ต่างถูกคณะกรรมการการเลือกตั้งแจกใบแดง พรรคละ 1 ราย ซึ่งศาลฎีกายื่นตามความเห็นของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ขณะที่เรื่องคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2557 มีจำนวน 34 คำร้อง โดยมี 33 คำร้อง อยู่ระหว่างการพิจารณาภายในสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

เจษฎ์ โทณะวณิก (2557ก) เสนอให้มีศาลเลือกตั้ง เพื่อเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาดแทนคณะกรรมการการเลือกตั้ง และควรเพิ่มโทษตัดสิทธิ์ทางการเมืองจากเบาไปหนักตามความเหมาะสม สุดท้ายแล้วข้อเสนอแนะต่อ

กลไกป้องกันเหล่านี้ ควรเป็นประเด็นที่ต้องผ่านการอภิปราย ถกเถียงอย่างกว้างขวาง ตามแนวทางปฏิรูปที่บุคคลจากหลากหลายกลุ่มจะได้มีส่วนร่วม

เจษฎ์ โทณะวณิก (2557ข) หลักการของมาตรา 35 สามารถป้องกันไม่ให้บุคคลหรือพรรคการเมืองที่ส่อทุจริตเข้าสู่ระบบการเมืองได้ และต้องการให้นักการเมืองเป็นอิสระจากพรรคการเมือง ปราศจากการชี้นำของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง แต่ผู้ร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ต้องระวังในการเขียนรัฐธรรมนูญฉบับถาวรให้สอดคล้องกับหลักการนี้ เพราะการป้องกันไม่ให้บุคคลหรือพรรคการเมืองที่เคยทุจริต หรือส่อทุจริตเข้าสู่ระบบการเมือง อาจกลายเป็นการลิดรอนเสรีภาพแทนการวางขอบเขตเพื่อป้องกันการทุจริต เพราะตามหลักการควรสร้างความเข้มแข็งให้กับภาคประชาชนในการตรวจสอบ ไม่ใช่กีดกันนักการเมืองหรือพรรคการเมือง

“บัญญัติ 10 ข้อ ในมาตรา 35 ความยากไม่ได้ขึ้นอยู่กับว่าจะนำหลักการไปร่างในรัฐธรรมนูญฉบับถาวรอย่างไร แต่คือการบังคับใช้ว่าจะสามารถปฏิบัติได้จริงหรือไม่ หากมีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองละเมิดหลักการดังกล่าว”

ศูนย์สำรวจความคิดเห็น “นิด้าโพล” (2557) เปิดเผยผลสำรวจความคิดเห็นของประชาชน เรื่อง “การแก้ไขปัญหาการทุจริตการเลือกตั้งและคอร์รัปชัน” ทำการสำรวจระหว่างวันที่ 20 - 21 มิถุนายน พ.ศ. 2557 จากประชาชนทั่วประเทศ รวมทั้งสิ้นจำนวน 1,259 หน่วยตัวอย่างกระจายทั่วทุกภูมิภาค ระดับการศึกษา และอาชีพ เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการทุจริตการเลือกตั้งและคอร์รัปชัน

จากผลการสำรวจ เมื่อถามถึงความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับวิธีการที่อาจจะช่วยแก้ไขปัญหาการซื้อเสียงในการเลือกตั้ง พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ ร้อยละ 38.70 ระบุว่า ผู้สมัครที่ซื้อเสียงต้องได้รับโทษจำคุก และถูกตัดสิทธิ์ทางการเมืองตลอดชีวิต รองลงมา ร้อยละ 28.61 ระบุว่า เพิ่มบทลงโทษกับหัวคะแนนที่ช่วยผู้สมัครซื้อเสียงให้มีความผิดมากกว่าผู้สมัคร ร้อยละ 13.14 ระบุว่า ผู้สมัครต้องแจกแจงที่มาของเงินที่ใช้ในการหาเสียงเลือกตั้ง รวมถึงการแจกแจงทรัพย์สินก่อนและหลังการเลือกตั้ง ร้อยละ 9.24 ระบุว่า กรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัด ต้องไม่ใช่ข้าราชการประจำ และต้องไม่มีภูมิภนาในจังหวัดนั้น ๆ ร้อยละ 6.41 ระบุว่า ให้รัฐบาลจ่ายค่าเดินทางแก่ประชาชนผู้มาลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ร้อยละ 2.20 ระบุว่า ควรเพิ่มบทลงโทษให้มากขึ้นทั้งผู้สมัครและหัวคะแนน และแก้ไขที่ตัวบุคคลโดยปลูกจิตสำนึกตั้งแต่วัยเด็ก และร้อยละ 1.70 ไม่ระบุ/ไม่แน่ใจ

เมื่อถามถึงความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับวิธีการที่อาจจะช่วยแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันของนักการเมืองและข้าราชการ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ ร้อยละ 24.93 ระบุว่า เพิ่มบทลงโทษผู้ที่ทุจริตคอร์รัปชัน ด้วยการยึดทรัพย์สิน เป็น 3 เท่า ของมูลค่าทรัพย์สินที่คอร์รัปชัน รองลงมา ร้อยละ 23.26 ระบุว่า ให้คดีคอร์รัปชันไม่มีวันหมดอายุความ ร้อยละ 13.49 ระบุว่า เจ้าหน้าที่รัฐทุกระดับต้องแจกแจงบัญชีทรัพย์สินเป็นประจำทุก ๆ ปี ร้อยละ 12.23 ระบุว่า คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ควรมีอำนาจในการตรวจสอบภาคเอกชน ร้อยละ 10.40 ระบุว่า เพิ่มบทลงโทษสูงสุดผู้ที่ทุจริตคอร์รัปชัน ด้วยการประหารชีวิต ร้อยละ 9.06 ระบุว่า มีระบบคุ้มครองพยานที่ให้ความร่วมมือในการปราบปรามการทุจริต ร้อยละ 4.66 ระบุว่า กระจายอำนาจและการทำงานของ ป.ป.ช. ด้วยการจัดตั้ง ป.ป.ช. ประจำ

กระทรวง (มีฐานะเป็นองค์กรอิสระ) ร้อยละ 1.08 ระบุว่า ควรเน้นการนำกฎหมายไปใช้ให้จริงจังมากขึ้น และสร้างจิตสำนึกให้กับคนรุ่นใหม่ และร้อยละ 0.89 ไม่ระบุ/ไม่แน่ใจ

ขวลิต วิชยสุทธิ (2557) กล่าวถึงแนวคิดตติสทธิ์ทางการเมืองตลอดชีวิตนักการเมืองที่ทุจริต การเลือกตั้งว่า ตนเห็นด้วยในหลักการที่จะลงโทษผู้ทุจริตการเลือกตั้งให้ได้รับโทษที่เหมาะสมกับความผิดที่กระทำ แต่การลงโทษประหารชีวิตทางการเมืองกับบุคคลใดหรือพรรคการเมืองใด ควรดำเนินการเมื่อมีการปรับปรุง หรือพัฒนาองค์กรในการตรวจสอบการทุจริตหรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ให้ได้รับความเชื่อถือทั้งในประเทศ และต่างประเทศก่อน เพราะสาเหตุของความขัดแย้งในบ้านเมืองที่ผ่านมา ส่วนหนึ่งมาจากองค์กรในการ ตรวจสอบไม่ยุติธรรม สองมาตรฐาน และเลือกปฏิบัติ ซึ่งยิ่งเพิ่มความขัดแย้งให้ฝังรากลึกขึ้นเรื่อย ๆ

ส่วนการเขียนกติกากลางของบ้านเมืองนั้น อย่าตั้งเป้าหมายโดยมึดติดกับภาคส่วนใดภาคส่วนหนึ่ง เพราะจะทำให้ล้มเหลวและไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากประชาชน แต่ควรมององค์รวมทั้งหมดของทุกภาคส่วน อย่างสมดุล โดยเฉพาะอำนาจอธิปไตยคือ นิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการ ทั้งนี้ ในอดีตเคยกำหนดกติกาที่จะ บริหารจัดการกับนักการเมืองและพรรคการเมืองให้อ่อนแอ มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงกติกาอย่างเข้มข้น ทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง แต่สุดท้ายก็อยู่ที่ประชาชนจะปรับความคิดและวิธีการที่จะเลือก นักการเมืองหรือพรรคการเมืองที่เขาชื่นชอบ

สมบัติ อารังธัญวงศ์ (2557) กล่าวถึงกรณีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 มาตรา 35 (4) บัญญัติว่าในการร่างรัฐธรรมนูญฉบับถาวร “ต้องมีกลไกที่มีประสิทธิภาพในการ ป้องกันและตรวจสอบมิให้ผู้เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายว่ากระทำการทุจริตหรือ ประพฤติมิชอบ หรือเคยกระทำการอันทำให้การเลือกตั้งไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรม เข้าดำรงตำแหน่งทาง การเมืองอย่างเด็ดขาด” นั้น หมายความว่ารัฐธรรมนูญฉบับถาวรต้องมีบทบัญญัติชัดเจนที่จะห้ามไม่ให้

1. ผู้เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ ซึ่งหมายรวมทั้งนักการเมือง ข้าราชการ หรือเอกชนคนใดก็ตาม ที่เคยถูกศาลสั่งลงโทษด้วยข้อหาทุจริต คอร์รัปชัน เข้าดำรงตำแหน่งทางการเมืองอย่างเด็ดขาด
2. ผู้เคยกระทำการอันทำให้การเลือกตั้งไม่สุจริต หรือเที่ยงธรรม เข้าดำรงตำแหน่งทางการเมือง อย่างเด็ดขาด

จุดมุ่งหมายของบทบัญญัตินี้คงต้องการกำจัดนักการเมืองหรือคนที่มีประวัติไม่ดีที่ฉ้อฉลที่เคยโกง การเลือกตั้ง ไม่ให้มีโอกาสเข้ามาใช้อำนาจสร้างความไม่ดีแก่บ้านเมืองอีกต่อไป โดยมีฐานคิดว่านักการเมือง หรือคนที่ไม่ดีนั้นไม่ควรได้รับโอกาสอีก เพราะนักการเมืองที่ไม่ดีเหล่านี้จะไม่มีวันเปลี่ยนสันดานเด็ดขาด เหมือนตัวอย่างที่มีให้เห็นมากมายในการเมืองไทย

ฐานคดีนี้อย่างน้อยคนสองกลุ่มไม่เห็นด้วยคือ 1. กลุ่มนักการเมืองที่เคยทุจริตคอร์รัปชัน และ เคยทุจริตการเลือกตั้ง เพราะคนเหล่านี้จะถูกตติสทธิ์ 2. กลุ่มคนที่ยึดมั่นในหลักสิทธิเสรีภาพทางการเมือง ของประชาชน โดยถือว่าประชาชนทุกคนต้องมีสิทธิเสรีภาพทางการเมืองเท่าเทียมกัน แม้จะเคยกระทำผิดมา ก่อนแต่เมื่อพ้นโทษแล้วก็ควรได้รับสิทธิคืน และประชาชนควรจะเป็นผู้ตัดสินว่าสมควรจะไว้วางใจคนเหล่านี้ ต่อไปอีกหรือไม่ ความจริงตามแนวคิดของคนกลุ่มที่สองนั้นใช้ปฏิบัติกันทั่วไปในประเทศที่การเมืองพัฒนาแล้ว

ที่ประชาชนส่วนใหญ่มีคุณภาพมากพอที่จะไม่เลือกนักการเมืองที่มีประวัติไม่ดี ถึงจะให้โอกาสได้สมัครรับเลือกตั้ง แต่ประชาชนที่เขารู้ประวัติไม่ดีของนักการเมืองเหล่านี้เขาก็จะไม่เสี่ยงเลือกตั้งเข้ามาอีก ประเด็นนี้จึงไม่เป็นปัญหาแต่อย่างใด เพราะถึงให้โอกาสแก่นักการเมืองที่มีประวัติไม่ดีเหล่านี้ก็จะไม่ได้รับการเลือกตั้งกลับเข้ามาใช้อำนาจทางการเมืองอีก

แต่ในประเทศที่การเมืองด้อยพัฒนาแบบประเทศไทย ถ้าพิจารณาจากอดีตที่ผ่านมาจะพบว่าเมื่อกฎหมายให้โอกาสแก่นักการเมืองที่เคยทุจริตและโกงการเลือกตั้งมีสิทธิเลือกตั้งอีก คนเหล่านี้ก็ยังคงได้รับการเลือกตั้งกลับเข้ามาใช้อำนาจโกงประเทศต่อไปอีก แสดงว่าหลักการเดียวกันอาจใช้ได้ในประเทศที่การเมืองพัฒนาแล้ว ส่วนประเทศไทยที่การเมืองยังด้อยพัฒนาอาจต้องใช้หลักการที่สอดคล้องกับสภาพสังคมของไทยเป็นหลัก

ดังนั้นบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 มาตรา 35 (4) อาจมีความจำเป็นที่ต้องกำหนดให้สอดคล้องกับสภาพสังคมไทย เพื่อป้องกันไม่ให้นักการเมืองที่ฉ้อฉลมีโอกาสเข้ามาทำร้ายประเทศอีกต่อไป วันข้างหน้าเมื่อการเมืองไทยพัฒนาแล้วก็กลับไปใช้หลักการเดียวกับสากลได้ และอาจจะใช้เวลาไม่นานก็ได้ ถ้าไม่มีนักการเมืองที่ไม่ดีคอยบ่อนทำลายประเทศอยู่ตลอดเวลา

วิชาญ มินชัยนันท์ (2557) กล่าวว่า แนวคิดเรื่องการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันของนักการเมืองที่จําแนกไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ โดยห้ามเล่นการเมืองตลอดชีวิตนั้น เห็นด้วย ถ้าทุกอย่างทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวม แต่วิธีการที่ได้มาซึ่งการตรวจสอบจะต้องชัดเจนว่าจะดำเนินการอย่างไร และจะตัดสิทธิ์ก็จะต้องกระทำต่อเมื่อความเสียหายเกิดขึ้นแล้ว ไม่ใช่อยู่ในกระบวนการกล่าวหา และนำเผยแพร่ต่อสื่อสาธารณะให้สังคมวิพากษ์ ซึ่งทำให้เกิดความเสียหาย

คำณูณ ลิทธิสมาน (2557) ให้ความเห็นผ่านเฟซบุ๊ก ระบุว่า “ผลของ (4) ในมาตรา 8, 20 และ 35 รัฐธรรมนูญชั่วคราว 2557 กรณี พลตรี อินทรีรัตน์ ยอดบางเตย ต้องตัดสินใจลาออกจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพราะเหตุเคยถูกตัดสิทธิ์เลือกตั้งจากเมื่อครั้งที่เข้าไปเป็นกรรมการบริหารพรรคประชาธิปัตย์แล้ว พรรคถูกยุบสำคัญมาก เพราะจะเป็นตัวบ่งชี้ทิศทางทางการเมืองในอนาคตด้วย ทั้งในอนาคตอันใกล้และอนาคตในอีก 1 ปีเศษข้างหน้า

นี่เป็นเหตุที่เกิดจากรัฐธรรมนูญชั่วคราว 2557 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกของประเทศที่มีบทบัญญัติระบุลักษณะต้องห้ามของการเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ไว้ในมาตรา 8 (4) ว่า “เคยถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง”

ไม่เคยมีบทบัญญัติเช่นนี้มาก่อนนับตั้งแต่มีบทบัญญัติยุบพรรค – เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งขึ้นมาไม่ว่ารัฐธรรมนูญ 2550 หรือ รัฐธรรมนูญ 2540

ไม่ใช่แค่ลักษณะต้องห้ามของการเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เท่านั้น ยังโยงไปเป็นลักษณะต้องห้ามของการเป็นนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีด้วยตามมาตรา 20 (4)

“ไม่เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกพรรคการเมืองภายในระยะเวลาสามปีก่อนวันที่ได้รับการแต่งตั้ง และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 8 (4)”

ผลเฉพาะหน้าในอนาคตอันใกล้ก็คือใครที่เคยกังวลว่า ดร.สมคิด จาตุศรีพิทักษ์ หนึ่งในที่ปรึกษา คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่มีบทบาทสำคัญทางเศรษฐกิจ จะเข้ามาเป็นรองนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี เป็นอันเลิกคิดได้เลย เพราะท่านเคยถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเพราะเหตุเป็นหนึ่งในกรรมการบริหารพรรค ไทยรักไทยที่ถูกศาลรัฐธรรมนูญยุบเมื่อกลางปี 2550 หรือที่เรียกกันว่าเป็นหนึ่งในสมาชิกบ้านเลขที่ 111 นั่นเอง จึงมีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญชั่วคราว 2557 มาตรา 20 (4) ประกอบมาตรา 8 (4)

ผลในอนาคต 1 ปีข้างหน้าก็คือ ถ้าลักษณะต้องห้ามของการเป็นสมาชิกสภา (ซึ่งจะโยงไปเป็นลักษณะ ต้องห้ามของการเป็นนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีด้วย) ตามมาตรา 8 (4) นี้เป็นมรดกตกทอดไปยังรัฐธรรมนูญ ถาวรที่มีโรดแมปว่าจะประกาศใช้ในพ.ศ. 2558 เพราะจะเป็นการตัดสิทธิ์นักการเมืองแถว 1 และแถว 2 ที่ต้อง คำสั่งยุบพรรคในช่วงตั้งแต่พ.ศ. 2550 เป็นต้นมาได้เป็นร้อย ๆ คนเลย กลุ่มใหญ่ ๆ ก็พวกที่ถูกเรียกว่าบ้าน เลขที่ 111 กับบ้านเลขที่ 109 และจะเป็นการตัดสิทธิ์ตลอดชีวิตด้วย และในรัฐธรรมนูญชั่วคราว 2557 ยังเป็น รัฐธรรมนูญฉบับแรกของประเทศนี้อีกเช่นกันที่มีบทบัญญัติกำหนดกรอบบังคับการออกแบบรัฐธรรมนูญถาวร เอาไว้ในมาตรา 35 ที่เรียกกันว่าบัญญัติ 10 ประการ The Ten Commandments เพราะมีอยู่ 10 อนุมาตรา ในมาตรา 35 (4) ระบุไว้ว่ารัฐธรรมนูญถาวรจะต้องมี

“กลไกที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันและตรวจสอบมิให้ผู้เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ชอ บด้วยกฎหมายว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ หรือเคยกระทำการอันทำให้การเลือกตั้งไม่สุจริตหรือ เทียงธรรม เข้าดำรงตำแหน่งทางการเมืองอย่างเด็ดขาด”

ยังมองไม่เห็นเลยว่าจะเป็นอย่างอื่นไปได้อย่างไร มาตรา 8 (4) ลักษณะต้องห้ามของการเป็นสมาชิกสภาฯ ที่จะเชื่อมโยงไปเป็นลักษณะต้องห้ามของการเป็นนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี กรอบตามมาตรา 35 (4) ตรงคำว่า “คำสั่งที่ชอ บด้วยกฎหมาย...” หากรวมถึงคำวินิจฉัยชี้มูลความผิดขององค์กรอิสระอย่างคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และคณะกรรมการการเลือกตั้งด้วยแล้ว ยังจะตัดสิทธิ์นักการเมืองไปได้อีก เป็นร้อยทีเดียว รวมทั้งอดีตประธานสภา 2 สภาและอดีตนายกรัฐมนตรีคนล่าสุด นั่นเป็นอีกประเด็นหนึ่ง ที่จะต้องขยายความกันต่อไป วันนี้เอาเฉพาะประเด็นเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งก่อน ถูกต้องแล้วหรือไม่ แก้ปัญหาได้ หรือไม่ และจะสร้างปัญหาใหม่ ๆ ขึ้นมาหรือไม่ นั่นก็เป็นอีกหลายประเด็นที่จะต้องเสวนากันต่อไป

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (2557) กล่าวว่า “...รัฐธรรมนูญฉบับนี้มาตรา 35 (4) หากข้อเสียงแล้วถูก ตัดสิทธิ์ โอกาสจะกลับมาเล่นการเมืองนั้นแทบไม่มี จึงเป็นการสกัดกั้นการข้อเสียงของนักการเมืองได้ ดังนั้น รัฐธรรมนูญฉบับใหม่เพื่อป้องกันหุ่นเชิดทางการเมืองจึงเสนอให้ตัดสิทธิ์การเมืองตลอดชีวิตหากพบหลักฐาน การข้อเสียงอย่างชัดเจน...”

สาธิต ปิตุเตชะ (2557) กล่าวว่า กรณีที่นายบวรศักดิ์ อุวรรณโณ อดีตเลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า เสนอแนวคิดตัดสิทธิ์ทางการเมืองกับนักการเมืองที่โกงข้อเสียงเลือกตั้งตลอดชีวิต ตนเห็นด้วยกับข้อเสนอนี้ เพราะ การเสนอโทษให้นักการเมืองข้อเสียงให้แรงที่สุด และให้มีความเกรงกลัวเป็นเรื่องป้องปราม แต่สำหรับตนแค่นั้นคงไม่พอ เพราะนักการเมืองที่ชอ บข้อเสียงมักมีทัศนคติว่า เอาชนะไว้ก่อน ไม่ว่าวิธีไหนพอเป็นแล้วค่อยมา แก้ไขกัน และบังเอิญส่วนใหญ่ที่ผ่านมา มักจะแก้ไขได้จริงอย่างที่เขามีความเชื่อกันด้วย เพราะการทำหน้าที่ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่เด็ดขาดและล่าช้า ที่สำคัญความคิดของสังคมก็มักจะคิดว่าผู้แพ้มาร้องเรียน ไม่มี

น้ำใจนักกีฬา ไม่ยอมรับผลการเลือกตั้ง จึงทำให้กระบวนการเอาผิดเพื่อลงโทษคนโกงชื่อเสียงไม่ศักดิ์สิทธิ์ คนไม่กลัว

ดังนั้น เมื่อกฎหมายให้อำนาจแล้ว บอกว่าแค่เชื่อว่าจะไม่สุจริตเพียงธรรมก็จัดการให้เด็ดขาดตามหลักที่คณะกรรมการการเลือกตั้งชุดแรกเคยทำได้ผล คือ เมื่อผ่านการสืบสวนสอบสวนแล้ว มีข้อมูลแค่เชื่อได้ว่ามีการกระทำผิด ก็สามารถดำเนินการตัดสิทธิ์ได้เลย ซึ่งจะเป็นการคัดกรองให้คนที่มีความประพฤติดีเข้ามาบริหาร และทำหน้าที่นิติบัญญัติไม่ละเอียดย่างที่ผ่านมา

ดังนั้น การจัดการกับคนชื่อเสียงคือ 1. โทษหนัก 2. เด็ดขาดและปฏิรูปคณะกรรมการการเลือกตั้งที่สำคัญคือ ไม่ให้มีการวิ่งเต้นในกระบวนการสืบสวนสอบสวนเกี่ยวกับการทำคดีชื่อเสียง และเร่งทำคดีเลือกตั้งให้รวดเร็ว ไม่ให้รับรองให้คนเข้าสู่อำนาจก่อนแล้วมาสอยทีหลัง ซึ่งยากในการจัดการและเข้าตำราว่าถ้าจะสูงงาก็ใหม่ และ 3. สำคัญที่สุดคือ การปลุกจิตสำนึกของสังคมว่าคนชนะจากการโกง ต้องถูกตรวจสอบและเอาออกจากตำแหน่งได้ ไม่ใช่ใช้โวหาร สำนวนว่าชี้แพ้วชนตี

จาตุรนต์ ฉายแสง (2557) ให้ความเห็นว่า การลงโทษเพิ่มเติมย้อนหลังเป็นการขัดหลักนิติธรรม และเสียงส่วนใหญ่ของฝ่ายตุลาการได้ตีความว่า การย้อนหลังไปลงโทษบุคคลโดยไม่ใช้เรื่องนั้นสามารถทำได้ ซึ่งคงจะเป็นประเทศเดียวในโลกที่เป็นแบบนี้ แต่ก็ได้ทำกันไปแล้ว และก็ได้รับโทษกันไปแล้วตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ และบทลงโทษที่นักการเมืองเหล่านั้นถูกลงโทษก็มีอายุกำหนดไว้แล้ว

อย่างไรก็ดี ปัจจุบันมีการบัญญัติไว้ว่าใครจะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแห่งชาติ ต้องไม่เคยถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมาก่อน ก็เท่ากับเป็นการเพิ่มโทษย้อนหลังให้แก่บุคคลเหล่านั้น ทั้งนี้ พวกตนก็ถูกตัดสิทธิ์โดยเงื่อนไขอื่นอยู่แล้ว และไม่สนใจหรือไม่ต้องการเข้าไปเป็นสมาชิกในองค์กรเหล่านั้นอยู่แล้ว แต่ที่น่าสงสัยก็คือจะใช้หลักการเดียวกันนี้สำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่าง ๆ ในอนาคตหรือไม่ ถ้าทำแบบดังกล่าวก็จะเท่ากับขัดหลักนิติธรรมและมีปัญหาในการเลือกกระทำกับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง เพื่อประโยชน์ของฝ่ายหนึ่งอย่างชัดเจนซึ่งก็คงจะต้องติดตามกันต่อไป

ชินวรณ์ บุญยเกียรติ (2557) กล่าวถึงการแก้ไขปัญหาการเมืองของคณะรักษาความสงบแห่งชาติว่า คณะรักษาความสงบแห่งชาติต้องตั้งโจทย์ให้ถูก เพราะโจทย์ที่แท้จริงคือปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ที่มาจากอำนาจทางการเมืองและรากเหง้าการทุจริตจากการถอนทุนหลังการชื่อเสียง เพื่อเข้ามามีอำนาจทางการเมือง การจัดระบบการซื้อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซื้อพรรคการเมือง รวมไปถึงการซื้อเสียงลงมติในสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติควรจัดระบบการเลือกตั้งให้สุจริตเที่ยงธรรมอย่างแท้จริง กำจัดการซื้อเสียงในระดับชาติและท้องถิ่น ที่สำคัญคือ นักการเมืองที่ชนะการเลือกตั้งที่ไปประกอบอาชีพสีเทาหาประโยชน์นั้นจำเป็นต้องลงโทษ โดยใช้ยาแรงกับนักเลือกตั้ง หากมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการซื้อเสียงก็ต้องตัดสิทธิ์ลงเลือกตั้ง หรือตัดสิทธิ์ทางการเมืองไปตลอดชีวิต ไม่ใช่แค่ให้ใบเหลืองใบแดงเท่านั้น รวมไปถึงการให้สิทธิประชาชนมีส่วนร่วมในฐานะผู้มีสิทธิเลือกตั้งในฐานะผู้เสียหาย ฟ้องร้องเองได้หากพบว่าการทุจริตเลือกตั้ง และคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องคุ้มครองพยานผู้ที่กล้าแสดงตัวชี้เบาะแสว่าในพื้นที่ที่มีการซื้อเสียงด้วย

พรศิลป์ พัชรินทร์ตนะกุล (2556) กล่าวว่า ต้องการเห็นประเทศดีขึ้น แม้การปฏิรูปต้องใช้เวลานาน แต่สามารถทำให้ดีขึ้นได้ โดยนักการเมืองทุกพรรคจะต้องทำสัญญาประชาคมก่อนว่าจะทำงานอย่างไร

เพื่อไม่ให้เกิดการคอร์รัปชันขึ้น และเมื่อได้รัฐบาลใหม่แล้วทุกฝ่ายต้องร่วมมือปฏิรูปประเทศอย่างแท้จริงและจริงจัง โดย “ต้องเพิ่มบทลงโทษนักการเมืองที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการทุจริต ตัดสิทธิ์ทางการเมืองตลอดชีวิตทั้งทางตรงและทางอ้อม”

รสนา โตสิตระกูล (2552) กล่าวว่า การทุจริตคอร์รัปชันเป็นเรื่องไม่คุ้มทุน เพราะอย่าลืมว่าการคอร์รัปชัน ก็เหมือนการทำธุรกิจ เหมือนการค้าขาย หากต้นทุนต่ำก็น่าเสี่ยง เพราะผลลัพธ์คุ้มค่ากว่า ดังนั้นต้องพิจารณาว่าควรมีการกำหนดเงื่อนไขอย่างไรให้ต้นทุนการคอร์รัปชันสูงขึ้น ยกตัวอย่าง หากได้รับโทษจำคุกก็ไม่ควรมีการลดโทษ และเมื่อพ้นโทษแล้วควรตัดสิทธิ์ทางการเมืองตลอดชีวิต เพราะนักการเมืองหากมีประวัติทุจริตย่อมไม่น่าไว้วางใจอีกเลย

ปริญญา เทวานฤมิตรกุล (2555) กล่าวว่า มาตรการยุบพรรคการเมืองและตัดสิทธิ์กรรมการบริหารพรรค ควรเปลี่ยนเป็นการลงโทษและการตัดสิทธิ์เป็นรายบุคคลแทน โดยอาจเพิ่มโทษให้รุนแรงมากขึ้น และควรมีการยกเลิกการกำหนดให้การขายเสียงเป็นความผิด เพราะไม่ได้ผล

บทสรุปและข้อเสนอแนะของผู้ศึกษา

ประเทศไทยมีปัญหาทางการเมืองมาอย่างยาวนาน เรียกได้ว่าเป็นปัญหาที่ฝังรากลึกลงในสังคมไทยอย่างยากที่จะแก้ไข นับวันปัญหาก็ยิ่งซับซ้อนและลุกลามไปเป็นปัญหาอื่น ๆ อีกมากมาย ปัญหาการทุจริตคดโกงในการเมืองไทย เริ่มตั้งแต่การซื้อ-ขายเสียงในการเลือกตั้งเพื่อให้ได้รับการเลือกตั้งและเข้าปาดำรงตำแหน่งต่างๆ ซึ่งการที่นักการเมืองต้องใช้จ่ายเงินลงทุนจำนวนมากในการเข้าสู่อาชีพและเพื่อการดำรงตำแหน่งโดยผ่านการเลือกตั้งนั้น ทำให้ต้องมีค่าใช้จ่ายทั้งในการณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง และการซื้อเสียงเพื่อให้ตนเองได้รับชัยชนะ จึงก่อให้เกิดเป็นต้นทุนของนักการเมือง และเมื่อนักการเมืองได้เข้ามารับตำแหน่งแล้ว ก็อาจจะหาช่องทางในการถอนทุนคืนก็ได้ ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคมและประเทศชาติโดยรวม

ดังนั้น ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 มาตรา 35 (4) จึงได้กำหนดให้การจัดทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับถาวร “ต้องมีกลไกที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันและตรวจสอบมิให้ผู้เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ หรือเคยกระทำการอันทำให้การเลือกตั้งไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรม เข้าดำรงตำแหน่งทางการเมืองอย่างเด็ดขาด” ฉะนั้นหลังจากรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ประกาศใช้อย่างเป็นทางการแล้ว ผู้ที่เคยถูกศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษาถึงที่สุดว่าทุจริต หรือผู้เคยถูกคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ชี้มูลความผิด รวมถึงผู้ที่เคยถูกคณะกรรมการการเลือกตั้งให้ "ใบแดง" จะไม่สามารถลงเล่นการเมืองได้อีกตลอดชีวิต

ทั้งนี้ คณะกรรมการการร่างรัฐธรรมนูญ ได้กำหนดคุณสมบัติต้องห้ามในการสมัครรับเลือกตั้งไว้ในมาตรา 111 (8) ของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ร่างแรก) ว่า “บุคคลที่เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายว่ากระทำการทุจริตประพฤติมิชอบ หรือกระทำการอันทำให้การเลือกตั้งไม่สุจริตหรือไม่เที่ยงธรรม ไม่สามารถที่จะลงสมัครรับเลือกตั้งได้” ในขณะที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ในมาตรา 109 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ในมาตรา

102 ไม่ปรากฏข้อความดังกล่าวแต่อย่างใด จึงนับได้ว่าเป็นมาตรการใหม่ที่น่าสนใจและสามารถสร้างคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติได้ต่อไป อย่างไรก็ตาม เนื่องจากขณะจัดทำบทความนี้ กระบวนการจัดทำรัฐธรรมนูญยังไม่แล้วเสร็จ ฉะนั้นอาจมีการปรับแก้บทบัญญัติในส่วนที่กำหนดลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกตั้งในร่างรัฐธรรมนูญอีกหรือไม่นั้น คงต้องคอยติดตามกันต่อไป

บรรณานุกรม

- คำณูณ สิทธิสมาน. (2557). "คำณูณ" ซี มาตรา8 (4) ยาแรง ถอนรากนักรการเมืองหน้าเก่ายกยวง. สืบค้น 16 มิถุนายน 2558 จาก <http://www.thanonline.com>
- จาดุรนต์ ฉายแสง. (2557). "จาดุรนต์"ซีรณ.ช่วคราว ห้ามคนถูกตัดสิทธิการเมือง มีตำแหน่ง เป็นการลงโทษซ้ำ. สืบค้น 16 มิถุนายน 2558 จาก http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1407494794
- เจษฎ์ โทณวณิก. (2557ก). สถิติใบเหลือง-ใบแดง:ข้อเสนอตัดสิทธิเลือกตั้งตลอดชีวิต. สืบค้น 16 มิถุนายน 2558 จาก <http://news.voicetv.co.th/thailand/112165.html>
- (2557ข). โจทย์ท้าทายนักยกร่าง รณ."สกัดทุจริต-ทำผิดเลือกตั้ง". สืบค้น 18 มิถุนายน 2558 จาก www.posttoday.com
- ชวลิต วิชยสุทธิ์. (2557). พท.ย้ายองค์กรตรวจสอบยุติธรรมไม่สองมาตรฐาน. สืบค้น 16 มิถุนายน 2558 จาก <http://www.bangkokbiznews.com>
- ชินวรณ์ บุญยเกียรติ. (2557). 'ชินวรณ์'โผล่และคสช.แก้ปัญหาการเมือง ซีรากเหง้าคือการคอร์รัปชั่น งบใช้ยาแรงตัดสิทธิตลอดชีวิต. สืบค้น 16 มิถุนายน 2558 จาก http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1405154059
- บุญจง วงศ์ไตรรัตน์ . (2557). 'บุญจง'เสนอโทษจำคุก-ประหารชีวิต ล้างบางพวกซื้อสิทธิขายเสียง. สืบค้น 16 มิถุนายน 2558 จาก <http://www.manager.co.th/Home/ViewNews.aspx?NewsID=9570000079147>
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2557). "บวรศักดิ์" เสนอต่อสภาโลงนักรการเมืองซื้อเสียง ตลอดชีวิต. สืบค้น 16 มิถุนายน 2558 จาก <http://news.springnewstv.tv>
- ปริญญญา เทวานฤมิตรกุล. (2555). "ปริญญญา" ซีผลวิจัยป้องกันซื้อเสียง กกด.ให้ใบเหลืองไร้ผล ยุบพรรค ใญ่ญาติพี่น้องลงสมัครแทน. สืบค้น 16 มิถุนายน 2558 จาก <http://www.manager.co.th/Politics/ViewNews.aspx?NewsID=9550000101422>
- พรศิลป์ พัชรินทร์ตนะกุล. (2556). ผ่าใหญ่ประเทศ. สืบค้น 16 มิถุนายน 2558 จาก www.posttoday.com
- รสนา โตสิตระกูล. (2552). บทเรียนจากคดีทุจริตยา สะท้อนถึง"ไทยเข้มแข็ง". สืบค้น 16 มิถุนายน 2558 จาก <http://www.matichon.co.th>
- วิชาญ มินชัยนันท์. (2557). เพื่อไทยหนุนห้ามคนทุจริตเล่นการเมือง. สืบค้น 16 มิถุนายน 2558 จาก <http://www.posttoday.com>
- ศูนย์สำรวจความคิดเห็น "นิด้าโพล". (2557). ลงโทษหนักซื้อขายเสียงเลือกตั้ง คู่-ยึดทรัพย์-ตัดสิทธิ ตลอดชีวิต. สืบค้น 16 มิถุนายน 2558 จาก <http://www.naewna.com/politic/109587>
- สมชัย ศรีสุทธิยากร. (2557). สถิติใบเหลือง-ใบแดง:ข้อเสนอตัดสิทธิเลือกตั้งตลอดชีวิต. สืบค้น 16 มิถุนายน 2558 จาก <http://news.voicetv.co.th/thailand/112165.html>

สมบัติ อํารงธัญวงศ์. (2557). **ปัญหาว่าด้วยสิทธิเสรีภาพทางการเมือง**. สืบค้น 16 มิถุนายน 2558 จาก

<https://th-th.facebook.com/Prof.SombatThamrongthanyawong/posts/812108162163510>

สาธิต ปิตุเตชะ. (2557). **ปชป.หนุนตัดสิทธิ์พวกซื้อเสียงตลอดชีวิต พท.หวัง รธน.ใหม่ ไม่เป็น ปชต.**

สืบค้น 16 มิถุนายน 2558 จาก

<http://www.manager.co.th/Politics/ViewNews.aspx?NewsID=9570000084667&Html=1&TabID=2&>